

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

AKADĒMISKĀ MAĢISTRA STUDIJU PROGRAMMA
“Mākslas un kultūras procesu dizains”

Latvijas Universitāte

Eksperti rekomendē **licencēt** studiju programmu.

Eksperti:

1. Akadēmiskās vides pārstāve, eksperte Ph.D. Agnese Hermane
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģēta eksperte Liene Kupča
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētā eksperte Elīza Anna Ozola

Datums (06/05/2025)

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam.....	5
II.	Resursi un nodrošinājums.....	10
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	14
IV.	Mācībspēki	20
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	24
VI.	Novērtējums	29
VII.	Rekomendācijas.....	30
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	31

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Agnese</i>	<i>Hermane</i>	<i>Ph.D.</i>	<i>Latvijas Kultūras akadēmijas studiju prorektore</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts/-e/ Nozares ekspertu padomes deleģētais eksperts/-e (ja piemērojams)	<i>Liene</i>	<i>Kupča</i>	<i>MBA ar specializāciju inovācijās un uzņēmējdarbībā</i>	<i>Konsultante</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts/-e	<i>Elīza Anna</i>	<i>Ozola</i>		<i>Latvijas Kultūras akadēmija</i>

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	26.03.2025.
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Latvijas Universitātes (turpmāk - LU) Iesniegums studiju programmas “Mākslas un kultūras procesu dizains” licencēšanai;</i> 2. <i>Studiju programmas “Mākslas un kultūras procesu dizains” raksturojums un tā pielikumi.</i> 3. <i>Augstskolu likums;</i> 4. <i>Ministru kabineta 11.12.2018. noteikumi Nr. 795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”;</i> 5. <i>Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumi Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”;</i> 6. <i>Ministru kabineta 2007. gada 23. janvāra noteikumi Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi”;</i> 7. <i>Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumi Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus”;</i> 8. <i>Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”;</i> 9. <i>Intervijas ar studiju programmā iesaistītajām pusēm.</i>

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Latvijas Universitāte
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Mākslas
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	Profesionālā bakalaura studiju programma "Māksla" (kods 42214)
4.	Studiju programmas nosaukums (iekavās norādīt nosaukumu angļu valodā)	Mākslas un kultūras procesu dizains (<i>Process Design in Art and Culture</i>)
4.1.	Studiju programmas apakšprogrammas nosaukums (ja piemērojams)	—
5.	Studiju programmas/ apakšprogrammas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	45217
5.1.	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI)/ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) līmenis	7. LKI/ 7. EKI
6.	Studiju programmas/ apakšprogrammas īstenošanas valoda	latviešu, angļu
7.	Studiju programmas/ apakšprogrammas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	2 gadi, 120 ECTS, pilna laika klātie
8.	Uzņemšanas prasības, tajā skaitā, katrā apakšprogrammā (ja piemērojams)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmā cikla augstākā izglītība vai tai pielīdzināma augstākā izglītība mākslas tematiskajā jomā ar uzsvaru uz teorētiskajām zināšanām un pētniecību un iestājpārbaudījums; 2. Pirmā cikla augstākā izglītība vai tai pielīdzināma augstākā izglītība mākslas tematiskajā jomā ar uzsvaru uz praktiskajām iemaņām un iestājpārbaudījums; 3. Pirmā cikla augstākā izglītība vai tai pielīdzināma augstākā izglītība humanitāro zinātņu tematiskajā jomā vai sociālo un cilvēkrīcības zinātņu tematiskajā jomā, vai izglītības tematiskajā grupā un iestājpārbaudījums; 4. Studijām angļu valodā nepieciešama angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī

9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	LU Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultāte Imantas 7. līnija 1, Kurzemes rajons, Rīga, LV-1083
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju), tajā skaitā, katrā apakšprogrammā (ja piemērojams)	Maģistra grāds radošajās industrijās

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Analīze

1. Studiju programmas un apakšprogrammu (ja piemērojams) izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas un apakšprogrammu (ja piemērojams) mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami, savstarpēji saistīti un atbilst attiecīgajam LKI/EKI līmenim. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Akadēmiskās maģistra studiju programmas “Mākslas un kultūras procesu dizains” (turpmāk – MKPD) ir veidota saskaņā ar Latvijas Universitātes stratēģiju (LU Stratēģija 2021-2027). Programma izstrādāta Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultātē (turpmāk – IZPF), kuras stratēģija ir īstenot starpdisciplināras studijas un pētniecību, kas vērstas uz biopsihosociālo sistēmu izpēti un pilnveidi cilvēkcentrētas Latvijas attīstības veicināšanai (Studiju programmas raksturojums - turpmāk SPR, 5. lpp). Programma atbilstoši IZPF misijai fokusēta uz inovatīvu mākslas un kultūras procesu dizainu kā sociālekonomisku un politisku fenomenu, kas nodrošina atbalstu cilvēka izaugsmei un labbūtībai. IZPF vērtības ir dzīves kvalitāte un izglītība, kultūras mantojuma potenciāls izaugsmei, radošums un sociālās un digitālās inovācijas (SPR, 5. lpp.)

MKPD atbilst arī LU mērķiem, kas paredz sagatavot erudītus studiju programmas absolventus, kuri, studijas pabeidzot un uzsākot profesionālās dzīves gaitas, aktīvi piedalīsies aktuālu valsts un sabiedrības problēmu risināšanā (SPR, 5. lpp). Nepieciešamība risināt sabiedrības problēmas spēcīgi akcentēta arī licencējamās programmas raksturojumā. Studiju programma MKPD atbilst studiju virzienam “Mākslas”, jo ietver tādus studiju kursus kā “Laikmetīgās mākslas un kultūras procesu pētniecība”, “Māksla un sociālais dizains kultūras ekosistēmā”, “Mākslā balstīta pētniecība kā procesu dizains: teorijas, prakses un modeļi”, “Laikmetīgās kuratoriskās prakses: izaicinājumi, metodes un konteksti”, “Māksla, ideācija un etnosfēra”, “Vizuālās mākslas un somatikas performatīvie aspekti”, “Fotogrāfija kā māksla un kritiski izvaicājoša prakse 20.–21. gadsimtā”. Fundamentālas zināšanas mākslā, politikā un kultūrvēsturē sniegs tādi studiju kursi kā “Kritiskā diskursa studijas”, “Mūsdienu Eiropas kultūras gnozeoloģija”, “Estētiskais kā filozofiska problēma”, “Inovācijas mākslā 20. gadsimtā”, “Inovācijas mākslā 21. gadsimtā” un “Sistēmu teorijas un pieejas procesu dizainā” (SPR, 5. lpp).

Studiju programmas (turpmāk – SP) mērķis ir nodrošināt progresīvu un starpdisciplināru akadēmisku izglītību, kas sniedz padziļinātas zināšanas par mākslas un kultūras procesiem

un to dizainu mākslas un kultūras ekosistēmā, izzinot kultūras politiskās nostādnes, infrastruktūru, institūcijas un finanšu instrumentus, vietējo un starptautisko partnerību potenciālu, kā arī izstrādājot ilgtspējīgas kultūras iniciatīvu stratēģijas un modelējot dizaina prototipus inovatīvos mākslas un kultūras projektos (SPR, 6. lpp). Paredzēts, ka MKPD sagatavos nozares profesionāļus, kas veidos un vadīs mākslas un kultūras procesus, tās uzdevumi ir mērķēti uz specifiskām jomām, kā, piemēram, attīstīt zināšanas, prasmes un kompetences procesu dizaina modelēšanā, pētniecības veikšanā un rezultātu komunikēšanā, vadībā un līderībā, ētiskas un atbildīgas rīcībspējas īstenošanā. Tiek paredzēts, ka studiju programmas MKPD absolventi būs ne tikai erudīti, ziņoši un prasmīgi, bet arī spēs piemērot iegūtās zināšanas reālās situācijās profesionālajā vidē pēc studiju pabeigšanas (SPR, 7–8. lpp).

Balstoties uz licencējamās studiju programmas raksturojumā sniegto informāciju, var secināt, ka programmas uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir savstarpēji saistīti un sasniedzami, kā arī atbilst LU un IZPF attīstības stratēģijai. Studiju programmas mērķis ietver gan zināšanu, gan prasmju, gan kompetenču dimensijas, un tas ir tieši saistīts ar LKI/EKI 7. līmeņa prasībām. Uzdevumi paredz atbilstošu pētniecisko un profesionālās jomas kompetenču apguvi, kritisku un analītisku analīzes spēju attīstību, uzsvērta ētiskās atbildības nozīme. Programma veicina līderību, inovācijas, kā arī sabiedrisko atbildību, kas ir būtiski šajā kvalifikācijas līmenī. Tiek nodrošināta zināšanu integrācija, praktiska pielietojamība un rīcībspēja dažādos profesionālos kontekstos. Ir skaidri redzama orientācija uz akadēmisko un profesionālo tālākattīstību, tai skaitā iespējai turpināt studijas doktorantūrā.

Tomēr studiju programmā pietrūkst formulēto programmas mērķu, uzdevumu un studiju rezultātu tieša sasaiste ar plānoto piešķiramo grādu - “maģistra grāds radošajās industrijās” (skat. ekspertu atzinuma 3. daļu un rekomendācijas).

Vadoties pēc licencējamās SP raksturojuma un klātienēs vizītes laikā iegūtās informācijas, licencējamās SP izstrādē tika iesaistīti fakultātes mācībspēki, kā arī studējošie un nozares profesionāļi. Studējošie iesaistīti galvenokārt ar LU koleģiālo institūciju starpniecību. (SPR, 62. lpp.). Darba devēju loma programmas iesaistē nav precīzi aprakstīta, arī tikšanās laikā ar studiju programmas direktori, viņu loma nebija skaidri nodalīta no citām ieinteresētajām pusēm. Uzsvērts, ka daži no darba devējiem būs arī studiju programmas mācībspēki un tādējādi ir notikusi viņu iesaiste. Raksturojumam ir pievienotas 6 nozares pārstāvju atbalsta vēstules: Ma Telpa, LU Literatūras, folkloras un mākslu institūts, kuratoru apvienība “Mākslas birojs,” Latvijas performances mākslas festivāls, Latvijas laikmetīgās mākslas centrs, kā arī VV Foundation - divu organizāciju pārstāves, kas parakstījušas atbalsta vēstules, piedalīsies studiju programmā arī kā mācībspēki.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

Studiju programmas izveides procesā, kā jau to paredz saistošie noteikumi, ir analizēta atsevišķa veikspējas rādītāju daļa, studējošo skaita dinamika un tendences, lielākoties balstoties uzņemšanas rādītāju dinamikā un esošajās demogrāfiskajās prognozēs. Tāpat, šis faktors ir analizēts, atsaucoties un pamatojoties LU attīstības stratēģijā.

Ekspertu vizītē, uzklusot fakultātes un studiju virzienu vadību, ekspertu grupa guva pārliecību, ka primārā potenciālā mērķgrupa ir IZPF studiju virziena “Mākslas” profesionālās bakalaura programmas absolventi.

Atbilstoši studiju programmas raksturojumam un vizītes laikā gūtajai informācijai, studiju programmas MKPD konkurētspējas faktors ir balstīts starpdisciplinārajā pieejā, liekot papildus uzsvāru uz procesu dizainu – sistemātisku mākslas un kultūras procesu plānošanu,

īstenošanu un optimizēšanu, piemērojot stratēģiskas domāšanas principus inovāciju un ilgtspējas kontekstā, tādējādi sekmējot tādas jaunrades ekosistēmas izveidi, kas ņem vērā dažādu auditoriju, iesaistīto pušu un kopienu vajadzības. Tomēr eksperti norāda, ka studiju kursu plānojumā un saturā trūkst tieši dizaina kā metodes teorētiskās un praktiskās apguves, kā arī uzņēmējdarbības, mārketinga, tehnoloģiju un līderības komponentu.

Programmas MKPD uzsvars uz procesu dizainu mākslas un kultūras, humanitāro zinātņu kontekstā ir pietiekami inovatīva pieeja – studenti iemācīsies ne tikai organizēt un vadīt projektus mākslas un kultūras jomā, bet spēs kritiski uzlūkot jau eksistējošus mehānismus un piedāvāt veidus, kā tos uzlabot, lai panāktu lielāku efektivitāti un ietekmi (SPR, 10. lpp.). LU stratēģijas ietvars nosaka ārvalstu studentu skaita pieaugumu no 7.9% 2024. gadā uz 12% 2027. gadā (LU stratēģija, 10.lpp), no šī mērķa izriet arī pamatojums atvērt MKPD studiju programmu angļu valodā.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Studiju programmas raksturojumā uzsvērts, ka MKPD piedāvās iegūt maģistra grādu radošajās industrijās. Atbilstoši tendencēm ES valstīs un Ziemeļamerikā, programma ir vērsta uz starpdisciplināritāti, kur prioritāri tiek apgūts mākslas un kultūras teorijas, bet kā caurviju prasmes tiek attīstītas arī komunikācijas un vadības prasmes, zināšanas par tīklošanās un starptautisku partnerību attīstīšanas iespējām, finansējuma piesaistes kompetences, orientēšanās aktuālajās mākslas un kultūrpolitikas norisēs, spēja pieņemt sociāli atbildīgus lēmumus, kas vērsti uz ilgtspējību.

Iepazīstoties ar studiju programmas plānojumu, kursu un kompetenču attīstības kartējumu, eksperti vērš uzmanību, ka kultūras un mākslas procesu dizaina, komunikācijas, vadības un līderības komponente ir maza, lielāks uzsvars arī studiju kursu apjomā ir likts uz humanitāro bāzes priekšmetu un tēmu apguvi. Trūkst dizaina kā metodes studiju kursa, šī tēma ir ietverta ir atsevišķu kursu nosaukumā, bet ne saturā un ieteicamajā literatūrā.

Kā piemēram, sākotnējā studiju kursu plānojumā dizains kā metode ir ietverts sekojošos A daļasursos, to nosaukumos:

- “Māksla un sociālais dizains kultūras ekosistēmā” – kopējais kursa apjoms ir 6 ECTS, bet sociālā dizaina komponente: 2 lekciju apjomā. Sociālā dizaina teorijai ir veltīta viena literatūras vienība.
- “Procesu dizains mākslas un kultūras projektu vadībā” – 6 ECTS, vēršot uzmanību, ka kursa saturs pēc būtības nerunā par procesu dizainu, bet apskata projektu vadības aspektus. Procesa dizainam kā tēmai, teorijai nav veltīta neviena literatūras vienība.
- “Vizuālās komunikācijas dizaina process” – 3 ECTS ir veltīts vizuālās komunikācijas, tostarp, grafiskā dizaina metožu apguvei, bet nevis komunikācijas dizaina procesam. Arī literatūras saraksts neatspoguļo nevienu dizaina kā metodes, komunikācijas un dizaina teorijas darbu.

Savukārt, B daļasursos, kā piemēram:

- “Sistēmu teorijas un pieejas procesu dizainā” – 6ECTS arī neatspoguļo dizaina pieejas un sistēmu teorijas pieejas saiknes, eksperti vērš uzmanību, ka vienīgā ieteicamā kursa literatūras vienība ir populārzinātnisks izdevums;
- “Mākslā balstīta pētniecība kā procesu dizains: teorijas, prakses un modeļi” – 6 ECTS: šis ir izpētes metožu kurss, kurā dizaina komponente ir vienas tēmas-hipotēzes formulēšanas – apmērā. Procesa dizainam, dizaina pētniecībai,

pētniecībai dizainā un pētniecības dizainam kā tēmai, tās teorijai nav veltīta neviena literatūras vienība.

Ņemot vērā ziņojumā iesniegto informāciju un vizītē gūtās atbildes, eksperti norāda uz risku, ka jēdziens “dizains” programmas nosaukumā neatspoguļo tā saturu kursu plānojumā. Līdz ar to, eksperti aicina vai nu mainīt programmas nosaukumu uz, piemēram, saturiski daudz atbilstošāko “kultūras un radošo industriju vadība”, vai būtiski stiprināt dizaina kā metodes komponenti programmas plānojumā. Eksperti arī rekomendē pārskatīt studiju programmas kartējumu, pievienojot atsevišķu studiju kursu dizaina kā vadības procesa pieejai vismaz 4–6 ECTS apjomā.

Studiju programma kopumā atbilst nozares tendencēm, sabiedrības vajadzībām un ekonomikas attīstībai: vajadzībai pēc daudzpusīgi sagatavotiem līderiem ar specializāciju humanitārajās un sociālajās zinātnēs (piemēram, vadībzinātnē, sociālajā antropoloģijā, socioloģijā, komunikācijā).

No SP raksturojuma izriet, ka studiju programmas unikalitāte Latvijai ir holistiska starpdisciplināra pieeja mākslas un kultūras studijās, tā integrē mākslas un kultūrvides izpētē iegūtas akadēmiskas zināšanas, praktiskas iemaņas, sniedzot augstu kompetences līmeni. (SPR, 12. lpp.)

Tomēr veiktajā SP salīdzinājumā ar citām programmām ir virkne pilnveidojamu aspektu:

- iepazīstoties ar izvēlētajām programmām netop skaidri kritēriji šim salīdzinājumam (iegūstamais grāds, specializācija, mācību saturs, prasības uzņemšanai, studiju izmaksas, prakses apjoms, uc). Salīdzinājums ar konkrētajām programmām nav pamatots nedz no studenta, nedz no augstskolas perspektīvas;
- nav iekļautas saturiski tuvākās, par līdzīga profila studentu piesaisti konkurējošākās maģistra programmas, piemēram, Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) īstenotā studiju programma Kultūras un mākslas pārvaldība, Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) un parteru augstskolu īstenotā studiju programma Service Design and Service Innovations vai Igaunijas mūzikas akadēmijas un Igaunijas biznesa skolas īstenotā Kultūras vadības maģistra programma. Tāpat, radošo industriju vadību maģistra līmenī var apgūt Banku augstskolā un RISEBA;
- jāuzsver, ka salīdzinājums ar University College London maģistra programmu “Creative Health” nav korekts, jo tās specializācijas virziens ir **labbūtība un veselība**, nevis humanitārajās zinātnēs balstīta radošo industriju pārvaldība;
- arī Turku UAS programma “Creative well - being” ir atlasīta šķietami bez saturiskās līdzības un programmas tvēruma pamatojuma, kā vien selektīvās pieejamības argumenta, jo studiju programmu kursi ir atšķirīgi no topošās SP, kuras centrā ir humanitārajās zinātnēs balstīta radošo industriju pārvaldība.

Eksperti vizītes laikā rekomendēja pārskatīt un aktualizēt salīdzinātās studiju programmas, ne tikai pēc personīgo kontaktu un pieejamības aspekta, bet izvērtējot valstī un reģionā, arī ES tuvākās alternatīvas no studenta un LU kā programmas īstenotāja perspektīvas. Pašreizējais salīdzinājums ir formāli atbilstošs, taču ne pēc būtības samērojams un nepalīdzēs pieņemt informētus lēmumus studiju programmas vadībai par programmas attīstību un kvalitāti, kā arī tās konkurētspēju Eiropas un pasaules augstākās izglītības telpā.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

Studiju programmas attīstības perspektīvas ir izanalizētas ar stratēģisku skatījumu un skaidri iezīmētām iespējām tās stiprināšanai gan akadēmiskajā, gan profesionālajā laukā. Raksturojumā (SPR, 13.–14. lpp.) ir labi definēti programmas iespējamie attīstības virzieni, balstot tos nozares tendencēs un sabiedrības vajadzībās, norādīta iespējamā orientācija uz inovācijām, digitālo transformāciju un starpdisciplināritāti, minēti konkrēti priekšlikumi

sadarbībai (LU fakultātes, kultūras institūcijas, ārvalstu augstskolas), raksturotas pētniecības attīstības perspektīvas, minētas mūžizglītības iespējas kā arī reputācijas un sadarbības tīklu veidošanas nozīme, kas ir būtiska augstākās izglītības ilgtspējai. Studiju programmu paredzēts īstenot arī angļu valodā, kas paver ārvalstu studentu piesaistes iespējas, ir raksturotas LU iespējas un dažādu departamentu iesaiste šajā procesā.

5. Augstskolas/koledžas tīmekļvietnē publicētā informācija par licencējamo studiju programmu (ja publicēta) atbilst licencēšanai iesniegtai informācijai un nesatur maldinošu informāciju.

Augstskolas tīmekļvietnē šobrīd nav publicēta informācija par licencējamo studiju programmu.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

Studiju programma atbilst studiju virzienam “Mākslas”, kā arī LU stratēģijai un mērķiem. Tās uzdevumi un mērķi ir savstarpēji saistīti un atbilstoši LKI/EKI 7. līmeņa prasībām, taču iztrūkst to tieša sasaiste ar plānoto piešķiramo grādu radošajās industrijās. Saskatāma arī neatbilstība starp dizaina komponenti programmas nosaukumā un tā trūkumu programmas saturā. Studiju programmas izveides procesā ir ņemti vērā dažādi LU veikspējas rādītāji. Lai gan MKPD salīdzinājums ar citām programmām ir formāli korekts, izvēlēto programmu saturs būtiski atšķiras no MKPD, tādēļ analīzei un salīdzinājumam varētu būt lietderīgāk izvēlēties programmas ar lielāku saturisko līdzību. Savukārt studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas, balstot tās nozares tendencēs un sabiedrības vajadzībās.

Stiprās puses:

1. studiju programma atbilst LU stratēģijai (2021–2027) un IZPF misijai, veicinot cilvēkcentrētu attīstību, inovatīvu domāšanu un radošumu;
2. studiju programma veido loģisku pēctecību IZVF bakalaura studiju programmai studiju virzienā “Mākslas”;
3. studiju programma atbilst studiju virzienam “Mākslas”, tā kopumā nozares tendencēm un sabiedrības vajadzībām, uzsvēta inovatīva pieeja mākslas un kultūras procesu dizainam, programmas starpdisciplinartāte, sabiedriskā atbildība un ilgtspējība;
4. studiju programmas mērķi, uzdevumi un sasniegtie rezultāti ir savstarpēji saistīti un sasniegti, kā arī atbilst LKI/EKI 7. līmeņa prasībām;
5. ir skaidri redzama programmas orientācija uz akadēmisko un profesionālo izaugsmi, tai skaitā iespējai turpināt studijas doktorantūrā;
6. studiju programmu plānots īstenot arī angļu valodā, paredzot ārvalstu studentu piesaistes iespējas;
7. ir definēti konkrēti programmas attīstības virzieni – digitalizācija, sadarbības tīkli, mūžizglītība, pētniecība.

Vājās puses:

1. pietrūkst formulēto programmas mērķu, uzdevumu un studiju rezultātu kā arī studiju kursu tieša sasaiste ar plānoto piešķiramo grādu - “maģistra grāds radošajās industrijās”;

2. lielāks uzsvars likts uz humanitārajiem priekšmetiem, bet mazāks akcents uz komunikāciju, vadību, praksi un projektu vadību, kas arī tiek solītas kā būtiskas prasmes;
3. piedāvātajā studiju kursu klāstā un studiju kursu saturā trūkst uzskatāma un pamatota dizaina komponentes klātbūtne, tā ir vairāk formāla, ne visos gadījumos pamatota;
4. veiktais studiju programmu salīdzinājums nav pilnīgs un neatspoguļo programmas priekšrocību un konkurences ainu, nav skaidri salīdzinājumam izvēlēto studiju programmu kritēriji, nav padziļināti analizētas radošo industriju un radošo nozaru līderības un dizaina studiju programmu tendences Eiropā un pasaulē, nav analizētas tuvākās konkurējošās programmas Latvijā un tuvākajā reģionā;
5. programmas izstrādes procesā nav iespējams identificēt skaidru un mērķtiecīgu darba devēju iesaisti;
6. studējošo iesaiste notikusi galvenokārt ar LU koleģiālo institūciju starpniecību, nevis tiešā veidā.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		x		
2.		x		
3.			x	
4.	x			

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programma atbilst studiju virzienam, LU attīstības stratēģijai, mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami, savstarpēji salāgoti, atbilst nozares tendencēm.
	x			

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Analīze

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Atbilstoši studiju programmas MKPD licencēšanas ziņojumam, kā arī studiju programmas vadības pārstāvju skaidrotajam licencēšanas vizītē, studiju programma ir balstīta lielākoties IZPF esošo mācībspēku (profesoru grupu, katedru) kapacitātē, papildus piesaistot atsevišķus docētājus no citām LU fakultātēm un institūtiem.

Kopumā, studiju bāze ir vērtējama kā atbilstoša: programmas īstenošanas vajadzībās balstīts ir iesaistītais personāls: katedras, profesoru grupas, laboratorijas un institūti, kā arī, palīgpersonāls. Klātienēs vizītē eksperti pārliecinājās, ka IZPF personāls kopumā ir motivēts nodrošināt studentu centrētu izglītības procesu, spēj atbalstīt dažādas mācīšanās un kompetenču attīstības vajadzības un virzīt studentu mērķtiecīgā attīstības ceļā.

Gan iepazīstoties ar iesniegtajiem dokumentiem, gan klātienēs vizītē, eksperti pārliecinājās, ka studiju programmas MKPD īstenošanā iesaistītie mācītāji ir ar augstu akadēmiskās ekspertīzes līmeni un praktisku pieredzi gan mākslas un kultūras jomā, gan pedagoģijā, un to līdzšinējais dzīves ceļa gājums (*Curriculum Vitae*) atklāj spēju pielāgoties starpdisciplināras mācību programmas metodoloģiskajiem izaicinājumiem, tostarp spēju integrēt inovatīvas un eksperimentālas metodes mācību procesā. Ir ņemta vērā mācītāju pieredze starptautisku projektu koordinēšanā kā svarīgs profesionālās atbilstības kritērijs (SPR, 55.lpp). Jāuzsver, ka vairāku kursu mācītāji ir augsti vērtējami radošo industriju profesionāļi, kuri pārzina nozaru un praksi specifiku, taču eksperti vērs uzmanību, ka nozares attīstībai svarīgas prasmes varētu būt meklējamas ārpus esošās projektu pieejas, piemēram, tehnoloģiju, finanšu un līderības jomās.

Tāpēc, lai nākotnē paplašinātu studiju programmas saturisko tvērumu, ir jāapsver plašāka LU akadēmiskā, intelektuālā kapitāla iesaiste, īpaši uzņēmējdarbības, tehnoloģiju un ekonomikas priekšmetos, tēmās vai projektos piesaistot mācītājus arī no citām LU fakultātēm.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

MKPD informatīvā un metodiskā bāze ietver e-studiju vidi Moodle, kur iespējams ievietot metodiskos materiālus, lekciju konspektus, izpildāmo uzdevumu nosacījumus un pašus uzdevumus, testus, dažādus mācību materiālus u.c. E-studiju platformu studenti var arī izmantot, lai sazinātos ar docētāju (SPR, 22. lpp.).

Kopumā LU nodrošina septiņas nozaru bibliotēkas, viena no tām atrodas arī Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultātē (IZPF), Imantas 7. līnijā 1. Studiju programmu plānots īstenot jaunajā akadēmiskajā centrā Rakstu mājā, Torņakalnā, kur arī būs bibliotēka, kas apvienos vairāku nozaru literatūru humanitārajās un sociālajās zinātnēs, nodrošinot arī labākas iespējas starpdisciplinārai pētniecībai, kas ir īpaši aktuāli MKPD programmai. Ja jauno ēku nepaspēs pabeigt līdz 2025./2026. studiju gada sākumam jeb 2025. gada septembrim, tad MKPD tiks īstenota IZPF ēkā.

Bibliotēka nodrošina pieeju gan lasāmvielai drukātā formātā, kā grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, gan arī elektroniskajiem resursiem. “Atbilstoši LU stratēģiskajam plānam LU Bibliotēka palielina e-resursu īpatsvaru un attīsta e-resursu attālinātās piekļuves iespējas” (SPR, 29. lpp.) un izrietoši studentiem ir pieeja plašam datubāzu un e-grāmatu platformu klāstam: *Cambridge Journals Online*, *EBSCO*, *JSTOR*, *Letonika*, *Oxford Journals*, *SAGE Journals Online*, *ScienceDirect*, *Scopus*, *Web of Science* u.c. Šiem resursiem studenti var pieslēgties, izmantojot savu LUIS lietotājvārdu un paroli (SPR, 29.–32. lpp.).

Bibliotēka papildina informācijas resursu klāstu pēc LU akadēmiskā personāla pasūtījumiem, studentu pašpārvaldes vai bibliotēkas darbinieku ierosinājumiem (SPR, 24. lpp.).

Kopumā LU informatīvā un metodiskā bāze vērtējama kā atbilstoša studiju programmas veiksmīgai īstenošanai.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir

apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Studiju norisei nepieciešamo līdzekļu nodrošināšanai LU plāno izmantot valsts budžeta dotāciju no Izglītības un zinātnes ministrijas, kā arī iegūtos līdzekļus no studiju maksas. Studiju maksa tiek noteikta, ņemot vērā šādus faktorus: studiju vietas pašizmaksa, ieverot tajā visas studiju procesa izmaksas, studiju maksas līdzīgām programmām citās augstskolās, piemēram, Latvijas Kultūras akadēmijā (2500 EUR gadā) un Latvijas Mākslas akadēmijā (2500 EUR gadā), potenciālo maksas studentu interesi par studiju programmu, valsts budžeta paredzamo finansējumu studiju vietai un LU studējošo pašpārvaldes viedokli. Ņemot vērā minētos faktorus, studiju maksa studiju programmai ir noteikta šāda: Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas un Šveices konfederācijas pilsoņiem pilna laika klātienes studijām 2400 EUR gadā, savukārt citu valstu pilsoņiem tie ir 4000 EUR gadā. (SPR, 45. lpp.) Raksturojuma 45.–46. lpp. precīzi uzskaita visas izmaksu pozīcijas, iekļaujot mācībspēku atalgojumu, ar studiju procesa organizāciju saistītās izmaksas, kā arī izmaksas studiju programmas attīstībai. Studiju programmu pašizmaksu aprēķina pēc LU izstrādātas metodikas, kas ņem vērā visas studiju procesa nodrošināšanas izmaksas un informāciju par konkrētās studiju programmas plānu, iesaistītajiem mācībspēkiem, plānoto studējošo skaitu u.c. aspektiem. Aprēķinātā pašizmaksa vienam studentam – 2536 EUR gadā.

Raksturojumā noteikts, ka minimālais studējošo skaits programmas īstenošanai ir 15 studenti latviešu valodas plūsmā, savukārt optimāli būtu 30 līdz 32. Studiju programmai angļu valodā minimālais studējošo skaits ir 10 studenti. Pēc LU aprēķina, lai programma būtu rentabla un studentiem tiktu nodrošināts kvalitatīvs studiju process, studentu skaitam programmā, ietverot visus kursus, jābūt vismaz 32. (SPR, 47.–48. lpp.) Tikšanās laikā ar LU vadību, kā arī ar studiju programmas direktori tika noskaidrots, ka nav vēl zināms paredzēto budžeta vietu apjoms. Eksperti uzskata, ka skaidrāka budžeta vietu prognozēšana palīdzētu adekvātāk novērtēt programmas finansiālo ilgtspēju un pieejamību studentiem. Kā arī studiju pašizmaksa vienam studentam ir lielāka (2536 EUR) nekā studiju maksa (2400 EUR, ko maksās studenti latviešu valodas plūsmā, kuru īstenos vispirms, studiju programmu uzsākot), un tā ir aprēķināta pie 30-32 optimālā plānotā studentu skaita, kas nozīmē, ka pašizmaksa var būt arī lielāka gadījumā, ja šis optimālais studentu skaits netiek sasniegts. Šis fakts norāda uz iespējamiem studiju programmas ilgtspējas riskiem, ja neizdodas samazināt starpību starp pašizmaksu un studiju maksu.

Vēl SPR 48. lpp. rakstīts: “Līdz laikam, kamēr studiju programmā tiek nodrošināts nepieciešamais studentu skaits, fakultāte var atbalstīt jauno programmu no saviem uzkrātajiem līdzekļiem vai ienākumiem no mūžizglītības vai citiem maksas pakalpojumiem.” Šis apgalvojums apstiprina LU iespējas atbalstīt programmu tās uzsākšanas sākumposmā arī gadījumā, ja netiek sasniegts vēlamo minimālais studentu skaits.

Kopumā izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, finansēšanas avoti lielākoties ir skaidri, taču būtu nepieciešams apzināt budžeta vietu apjomu, jo tas var arī ievērojami mainīt potenciālo studentu interesi par programmu.

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošana.

Kā minēts jau iepriekš kritērijā 2.2., tad studiju programmu plānots īstenot Rakstu mājā, Torņakalnā, kuras atklāšana plānota 2025. gadā. Ja šo ēku neizdosies pabeigt līdz 2025. gada septembrim, tad studiju process tiks organizēts IZPF ēkā Imantas 7. līnijā 1, kuras kopējā platība ir gandrīz 9000 m². Ēka ir labā tehniskā stāvoklī (SPR, 49. lpp.).

IZPF ēkā ir pieejama bibliotēka ar lasītavu, sporta zāle, ēdnīca; tā ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem, jo ir aprīkota ar pacēlājiem pie kāpnēm un atbilstīgi ierīkotas ir arī sanitārās telpas. Auditorijas ir aprīkotas ar datoriem un multiprojekcijas aparatūru, dažas arī ar interaktīvajām tāfelēm, pastāv arī četras datorklases, no kurām viena aprīkota ar *iMac* datoriem, savukārt trīs datorklases ar *Windows 10* operētājsistēmu un *Microsoft Office 365 ProPlus* biroja lietotnēm (SPR, 50. lpp.).

Materiāltechniskā bāze ir atbilstoša studiju programmas īstenošanai, nodrošinot pietiekami daudz telpu un aprīkojumu, kas ir arī pieejams cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

Eksperti secina, ko kopumā materiāltechniskā un informatīvā, un metodiskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, kā arī finansiālā bāze ir apzināta, kaut nepieciešams saprast, kāds būs budžeta vietu skaits. Studiju programma ir balstīta lielākoties IZPF esošo mācībspēku kapacitātē, taču mācībspēku piesaiste no citām LU fakultātēm bagātinātu studiju programmas saturu.

Stiprās puses:

1. plašs LU bibliotēkas nodrošinātais e-resursu klāsts;
2. laba materiāltechniskā bāze, kas ir arī pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
3. kopumā studiju programmas īstenošanai ir pieejams kvalificēts akadēmiskais un atbalsta personāls, laboratorijas un pietiekama materiāli tehniskā bāze.

Vājās puses:

1. nav apzināts budžeta vietu skaits; to trūkums var ietekmēt programmas pieejamību un pievilcību no studenta skatupunkta;
2. ierobežota citu fakultāšu un studiju virzienu mācībspēku pārstāvniecība (piemēram: filozofija, ekonomika, uzņēmējdarbība, tehnoloģijas).

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		x		
2.	x			
3.		x		
4.	x			

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltechniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Materiāltechniskā, informatīvā, metodiskā un finansiālā bāze lielākoties atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, nodrošinot studentiem nepieciešamos
	x			

				studiju materiālus, e-studiju vidi un infrastruktūru, taču saistībā ar finansiālo bāzi pastāv daži potenciālie riski, kā arī programmas pilnveidošanai būtu ieteicams vairāk iesaistīt mācībspēkus arī no citām LU fakultātēm.
--	--	--	--	--

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Analīze

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst LKI/EKI attiecīgā līmeņa prasībām, valsts standartam, profesiju standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām un citām attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju saturs kopumā ir aktuāls, nodrošina studiju līmenim atbilstošu teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apgūšanu. Studiju saturs ir vērsts uz to, lai attīstītu studējošo pētnieciskās, radošās un līderības iemaņas, sekmētu daudzpusīgu mākslas un kultūras procesu radīšanas, īstenošanas un kritiskas analīzes prasmju stiprināšanu. Var piekrist raksturojumā teiktajam, ka studiju kursi ir veiksmīgi salāgoti ar jaunākajām attīstības tendencēm mākslās un humanitārajās zinātnēs, sekmējot inovatīvu, sociāli nozīmīgu un globāli informētu pētniecību (SPR, 51. lpp.). Būtisks akcents likts uz diskursīvu parādību analīzi, refleksiju par filozofiskām un estētiskām problēmām. Uzsvērtā studiju starpdisciplināritāte, kas atklājas dažādo akadēmisko disciplīnu mijiedarbībā (SPR, 51.lpp.). Programmas studiju kursus caurvij mākslā balstītas pētniecības aspekts, tādējādi paplašinot izpratni par pētniecības iespējām mākslinieciskās jaunrades procesos. Pētniecības un jaunrades mijiedarbe paredzēta arī maģistra darbā, paredzēts, ka to veido divas komponentes – akadēmiska pētījuma (rakstiskā daļa) un dizaina prototipa (praktiskā daļa) (SPR, 5. lpp.).

Studiju programmas A daļā – 72 KP, B daļā 45 KP, C daļā 3 KP. Papildus apgūstami studiju kursi “Civīlā aizsardzība (2 KP) un Vides aizsardzība (2 KP). Ārvalstu studējošajiem paredzēts arī latviešu valodas pamatkurss (3 KP).

Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu nosaka, ka maģistra studiju programmas obligātajā daļā, izņemot maģistra darba izstrādi, ietver attiecīgās zinātnes nozares vai apakšnozares izvēlētās jomas teorētisko atziņu izpēti un teorētisko atziņu aprobāciju zinātnes nozares vai apakšnozares izvēlētās jomas aktuālo problēmu aspektā ne mazāk kā 36 kredītpunktu apjomā, ja maģistra studiju programmas apjoms ir 120 kredītpunktu (Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu, 20. punkts). Tādēļ vērtējot programmas studiju plānojumu nav skaidrs A un B daļas studiju kursu dalījuma princips, abās daļās ir gan ar praksi, gan teoriju saistīti studiju kursi, piemēram, studiju kursi “Sistēmu teorijas un pieejas procesu dizainā”, “Mākslā balstīta pētniecība kā procesu dizains: teorijas, prakses un modeļi” ir B daļā, bet “Procesu dizains mākslas un kultūras projektu vadībā” un “Vizuālās komunikācijas dizaina process” ir A daļas kursi. Eksperti rosina obligātajā izvēles daļā koncentrēt tos studiju kursus, kas saistīti ar kultūras un mākslas

procesu dizaina teorētisko izpēti un teorētisko atziņu aprobāciju, savukārt studiju kursu, kas aplūko nozares prakses un procesus koncentrējot B daļā (piem., no A daļas uz B daļu būtu pārliedzami studiju kursu “Procesu dizains mākslas un kultūras projektu vadībā”, “Vizuālās komunikācijas dizaina process”, savukārt no B daļas uz A daļu “Estētiskais kā filozofiska problēma”, “Mākslas ideācija un etnosfēra”, “Radošā līderība un vadība”, “Sistēmu teorijas un pieejas procesu dizainā”, “Inovācijas mākslā 20. gadsimtā”, “Inovācijas mākslā 21. gadsimtā” (studiju kursus par inovācijām mākslā varētu veidot kā vienu kopīgu studiju kursu, nenodalot pa gadsimtiem, piem., “Inovācijas mūsdienu mākslā”, tādējādi mazinot programmas sadrumstalotību).

Programmas iecere kopumā ir izteikti ambicioza. Raksturojumā norādīts, ka MKPD veidota kā progresīva starpnozaru un pārnozaru pētījumiem un studijām atvērta programma, kuras saturisko kodolu veido studiju kursi, kas sekmēs studentu kritiskās domāšanas un retorikas prasmes, attīstīs pētniecības un projektu vadības kompetences un veidos spēcīgu zināšanu bāzi kultūras un mākslas nozarē. Programmas fokuss ir mērķtiecīgi virzīts uz ilgtspējas un videi draudzīgu resursu apzināšanu, aktualizējot jautājumu par dizaina, tostarp sociāla dizaina un inovāciju, funkciju un dizainera kā autora atbildību, domājot par nākamo paaudžu labbūtību antropocēna laikmetā. (SPR, 5. lpp) Tāpat norādīts, ka programma veidos starptautiskas partnerības ar ārvalstu augstskolām, kurās tiek docētas līdzīgas programmas, un sekmēs zināšanu un pieredzes pārnesi, organizējot gan zinātniskās komunikācijas pasākumus, tādus kā konferences, simpozijus, seminārus, kā arī starptautisko mobilitāti mācībspēkiem un studentiem (SPR, 5. lpp).

Vizītes laikā visās sarunās tika uzsvērtā programmas aktualitāte, studiju satura laikmetīgums, atbilstība sabiedrības aktuālajām vajadzībām, teorijas un prakses sabalansētība, līderības prasmju attīstības, pielāgošanās spēju, kā arī praktisku procesu dizainēšanas un problēmu risināšanas iemaņu apguves nozīme.

Studiju programmas saturs vērsts uz to, lai sekmētu radošo profesionāļu – mākslinieku un kuratoru izaugsmi. Programmas saturā likts akcents uz finanšu piesaistes pamatjautājumiem, bet no nozares darba tirgus vajadzību puses skatoties, kā vizītes laikā apstiprināja arī darba devēju pārstāvji, būtu nepieciešams stiprināt arī uzņēmējprātību, stiprinot arī biznesa kompetences, komunikācijas, mārketinga, zīmolvedības un mūsdienu auditorijas piesaistes rīku apguvi, kas ir ne mazāk būtiski, ja mākslu un kultūru aplūko kā procesu dizainu. Uzņēmējprātības stiprināšanas nepieciešamība pamatojama arī sasaistē ar piešķiramo grādu radošajās industrijās. Vērtējot studiju programmas satura atbilstību piešķiramajam grādam, jāsecina, ka saikne nav pietiekama. Būtu jāvērtē iespēja mainīt grāda nosaukumu (maģistra grāds kultūras un mākslas procesu dizainā) vai jāpielāgo studiju programmas saturs plānotajam grādam (maģistra grāds radošajās industrijās).

Programmas saturā nepietiekamā mērā iekļauta dizaina pieejas kā metodes apguve, dizaina elementa iekļaušana dažu studiju kursu nosaukumos šķiet pieminēta tikai programmas nosaukuma dēļ (piemēram, studiju kurss “Vizuālās komunikācijas procesu dizains” varētu saukties vienkārši “Vizuālā komunikācija” vai studiju kurss “Procesu dizains mākslas un kultūras projektu vadībā” – “Mākslas un kultūras projektu vadība”, jo pati projektu vadība ir metode, kas paredz noteiktus procesus) (skat. arī I. daļas, 3. kritēriju).

Aplūkojot studiju plānojumu (SPR, 3. pielikums), pēc ekspertu domām, studiju kursu nosaukumi potenciālajam reflektantam varētu nesniegt pietiekami skaidru priekšstatu par to saturu. Daži no kursu nosaukumiem šķiet ļoti plaši (piemēram, “Māksla un sociālais dizains kultūras ekosistēmā”, “Māksla, ideācija un etnosfēra”), nevajadzīgi sarežģīti (piemēram, “Mūsdienu Eiropas kultūras gnozeoloģija”; “Mākslā balstīta pētniecība kā procesu dizains: teorijas, prakses un modeļi”) vai neveikli formulēti (piemēram, “Fotogrāfija kā māksla un kritiski izvaicājoša prakse 20.–21.gs.”; “Estētiskais kā filozofiska problēma”).

Iedziļinoties studiju kursu aprakstos nav skaidrs, vai programmas veidotāji ir pietiekamu uzmanību pievēršuši studiju slodzei un patstāvīgā darba apjomam, piemēram, 1. semestrī plānotajos studijuursos paredzēti apm. 20 semināri, apm. 7 radošie darbi, argumentēta eseja, studiju dienasgrāmata un vēl vairāki mākslinieciski un radoši projekti un prezentācijas kā studiju kursa noslēguma pārbaudījuma daļa. Tāpat atsevišķos studijuursos paredzētajām tēmām paredzēts ļoti ierobežots stundu skaits to apguvei, kas norāda uz virspusējības riskiem, piemēram:

- tēmai *20.gs. kultūra un māksla Eiropā. Rietumu kultūras telpa* studiju kursā “Laikmetīgās mākslas un kultūras procesu pētniecība” (6 KP) paredzētas 2 stundas lekcijai un 2 stundas semināram;
- tēmai *Ieskats Eiropas kultūras mantojuma vēsturē: antīkie laiki un viduslaiki* un tēmai *Renesanse un jaunie laiku kultūras procesu ieskicējums. Lielo atklājumu un kultūras transformāciju aizsākumi. Koloniālisma procesi, to ietekme uz Eiropas kultūras veidošanās* studiju kursā “Mūsdienu Eiropas kultūras gnozeoloģija” (6 KP) paredzētas katrai 2 stundas;
- tēmai *Projektu plānošana: budžets un tāme* studiju kursā “Procesu dizains mākslas un kultūras projektu vadībā” (6 KP) – 2 stundas u.c.

Pārskatot studiju kursu aprakstus, būtu jāveic šādi uzlabojumi:

- studiju kursam “Kritiskā diskursa studijas” norādīti salīdzinoši veci avoti, jaunākais 2012. gada izdevums;
- studiju kursam “Procesu dizains mākslas un kultūras projektu vadībā” ir nepilnīgs norādīto obligāti izmantojamo un papildus avotu apjoms, tikai 2 obligātie informācijas avoti, no kuriem P. Burdjē grāmatas iekļaušana šī kursa avotu sarakstā nav skaidra;
- studiju kursam “Vizuālās komunikācijas dizaina process” viens jauns avots (2022. gads), pārējie ne jaunāki kā 2014. gads;
- studiju kursā “Sistēmu teorijas un pieejas procesu dizainā” norādīts tikai viens obligāti izmantojamais avots, nav neviena papildus informācijas avota;
- studiju kursa “Inovācijas mākslā 21. gadsimtā” jaunākais avots datēts ar 2019. gadu (papildus skat. 5.9.).

Studiju kursu aprakstos norādīts studiju kursa autors, bet studiju plānojumā (atbildīgais mācībspēks), kas nereti ir cita persona.

Studiju plānojums atklāj izteiktu viena mācībspēka dominanci, tajā viens mācībspēks norādīts kā 9 studiju kursu atbildīgais mācībspēks (vairāk kā 35 KP apjomā + maģistra darbs 30 KP), savukārt detalizētāk iepazīstoties ar studiju kursu aprakstiem, var secināt, ka tas pats mācībspēks ir 14 no 23 studiju kursu aprakstu autors. Interviju laikā LU pārstāvji norādīja, ka daļu no kursiem nākotnē docēs vieslektori, arī topošās maģistra studiju programmas absolventi, tomēr dotajā brīdī tik liels viena docētāja īpatsvars norāda uz studiju programmas kvalitātes un ilgtspējas riskiem.

Studiju programmas saturs kopumā atbilst LKI/EKI 7. līmeņa un normatīvo aktu prasībām, tas ir pietiekami savstarpēji salāgots un kopumā nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Studiju satura atbilstība nozares vajadzībām vēl būtu pilnveidojama, stiprinot uzņēmējprātības, mārketinga un auditorijas piesaistes aspektus. Vizītes laikā augstskolas pārstāvji nevarēja atbildēt uz jautājumu par studiju procesa plānošanu, lekciju laikiem, dienām, tāpat nav izstrādātas metodiskās norādes maģistra darba izstrādei.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas

principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā.

Studiju programmu ir iecerēts īstenot izmantojot studentcentrētu pieeju: studiju pielāgojamību pieredzei, mērķiem, individuālajām ambīcijām, nodrošinot studiju procesa individuālu novērtēšanu un personalizētu atbalstu studiju procesā. (SP licencēšanas ziņojums, 49.lpp) Kā galvenā metode studentcentrētas pieejas īstenošanai, atbilstoši arī LU kvalitātes vadības stratēģijai, ir individuālu mērķu noteikšana, detalizēts snieguma vērtējums un atgriezeniskā saite.

Šāda pieeja sekmē studentu izpratni un līdzatbildību par savu mācīšanos, pašvērtēšanu un saņemto novērtējumu izpratni. Tāpat studiju programmā tiks nodrošināta studentu aktīva iesaistīšana zinātniskajā un pētniecības darbā, lai rosinātu studentu komunikāciju, kritisko domāšanu un veicinātu refleksiju. (SP licencēšanas ziņojums, 50. lpp)

Studiju metodes ir vērstas uz reālu nozares problēmu risināšanu un mācību situāciju modelēšanu. Studenti saņems regulāru atbalstu un atgriezenisko saiti no docētājiem par mācību rezultātiem un mācīšanās procesu. Vērtēšanas kritēriji ir publiski pieejami, un vērtēšana ļaus studentiem demonstrēt sasniegtos mācīšanās rezultātus. Saskaņā ar studiju programmas licencēšanas ziņojumu, mācībspēki var izvēlēties atbilstošākās pedagoģiskās metodes (SPR, 51.lpp), lai ņemtu vērā studentu mācīšanās vajadzību daudzveidību, motivējot studentus mācīties un piedalīties studiju procesā atbilstoši savām vajadzībām.

Eksperti vizītes intervijās guva pārliecību, ka studiju programmas galvenie resursi IZPF ar uzkrāto zināšanu kapitālu tieši mācīšanās dažādības vadībā nodrošinās veiksmīgu un studentcentrētu programmas īstenošanu.

Studiju programmas īstenošanā tiks aktīvi iesaistīti darba devēji, organizējot seminārus un vieslekcijas, kā arī nodrošinot pieredzes apmaiņas vizītes. Studiju programmas kvalitātes izvērtējuma komponente ir arī darba devēju aptauja pēc prakses, sadarbības projektu īstenošanas un kā integrēta daļa no LU stratēģijā noteiktā mērķa “darba devēju apmierinātība” mērījuma, kuru organizē augstskola kopumā atbilstoši LU Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ietvaram. No šī ietvara izriet, ka arī topošajai studiju programmai tika nodrošināta konceptuāla izvērtēšana un arī turpmāk ik gadu tiks nodrošināta iekšēja pašnovērtēšana studiju virziena ietvaros atbilstoši *LU Studiju virzienu ikgadējo pārskatu sagatavošanas kārtībai (LU 13.07.2018. rīkojums Nr.1/255)*.

Lai arī akadēmiskai maģistra programmai prakse studiju laikā nav obligāta, studiju programmas plānojums paredz arī prakses iespējas profesionālā vidē, piemēram, iesaistoties kultūras un mākslas norišu organizēšanā, lai vairotu izpratni par nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm un cik iespējams, studiju programma centīsies sekmēt studējošo iespējas iegūt praksi nozarē. (SPR, 50. lpp). Eksperti klātienē vizītē intervijās akcentēja augsto programmas intensitāti un slodzi, kā arī sarunās ar darba devējiem sadzirdēja nepieciešamību pēc skaidriem prakses īstenošanas nosacījumiem: atbildība, apjoms un rezultāti.

MKPD studiju programma nodrošina intensīvu sadarbību ar mākslas un kultūras nozari arī izmantojot vieslekcijas un iesaistot zinātniskās pētniecības centrus, tādējādi veicinot studentu pētnieciskās kompetences attīstību. Ekspertu klātienē vizītēs tika gūts ieskaits, ka studiju programma ir īstenojama pēc studentcentrētiem principiem, lai arī jāuzsver, ka potenciāli paplašinoties studentu skaitam un pieredzēm, dažādības vadīšana grupā, zināšanu līdzsvarošana starp studentiem ar atšķirīgu iepriekšējo izglītību būs svarīgs uzdevums gan mācībspēkiem, gan atbalsta personālam.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu

un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartī.

Latvijas Universitātes kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir balstīta uz starptautiski atzītiem principiem un metodoloģijām, piemēram, TQM un EFQM modeļiem, kas nodrošina izcilību studiju programmu īstenošanā. LU kvalitātes politika ietver plānošanu, īstenošanu, novērtēšanu un nepārtrauktu uzlabošanu, ievērojot Latvijas likumdošanu un Standartus un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) (LU Kvalitātes politika, Kvalitātes rīcībpolitika, LU Kvalitātes vadības rokasgrāmata). LU kvalitātes vadības rokasgrāmata detalizēti apraksta šo procesu, nodrošinot atbilstību ESG 1. daļas prasībām. Studiju programmu kvalitāte tiek nodrošināta ar regulārām iekšējām un ārējām novērtēšanām, kuru rezultāti tiek izmantoti turpmākas pilnveides plānošanai.

Raksturojumā norādīts (SPR, 65.lpp.), ka studiju programmā iesaistītais mācībspēks ik gadu veiks studiju kursu aktualizāciju, ņemot vērā arī studējošo atsauksmes un ierosinājumus, kā arī atbilstību tendencēm zinātnē mākslas un kultūras nozarē.

Vizītes laikā papildus tika sniegta informācija par to, kā notiek studējošo atsauksmju izvērtēšana. Studiju kursu novērtēšana notiek 7 ballu skalā un visiem studiju kursiem, kuru vērtējums ir zem 4 (pēc studējošo pieprasījuma tiek vērtēta iespēja pacelt uz 5), notiek detalizēta vērtējumu analīze, kam seko sarunas ar docētājiem vai nerisināmu problēmu gadījumā arī docētāja nomaīņa. Veicot jaunās studiju programmas izvērtējumu pēc pirmā realizācijas cikla, būtu nepieciešams īpaši aktīvi strādāt pie stipras atgriezeniskās saites iegūšanas, lai nodrošinātu programmas stipro pušu problemātisko aspektu izzināšanu un veiktu atbilstošus uzlabojumus.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Studiju programmas izstrādes laikā tika iesaistīti studenti un daļēji arī darba devēji – nozares profesionāļi. Diskusijās piedalījās studenti no dažādām LU koleģiālajām institūcijām: LU Mākslas virziena padomes, LU Senāta un studentu pašpārvaldes. (SPR, 62. lpp.) Studiju programmas izstrādē tika iekļauti arī darba devēji, taču, spriežot pēc tikšanās ar studiju programmas direktori, viņu loma nebija skaidri nodalīta no citām ieinteresētajām pusēm. Piemēram, daži no viņiem vienlaikus ir arī topošie studiju programmas mācībspēki vai studenti citās studiju programmās. Līdz ar to programmas idejas izstrādes procesā iztrūka formalizēta darba devēju iesaiste. Studiju programmas izstrādātāji ir identificējuši vairākus potenciālos sadarbības partnerus, un LU raksturojumam pievienotas arī atbalsta vēstules, kuras ir parakstījušas sešas organizācijas. Iepriekšminētā lomu pārklāšanās atklājas arī atbalsta vēstulēs, jo, piemēram, divu organizāciju pārstāves, kas parakstījušas atbalsta vēstules, piedalīsies studiju programmā arī kā mācībspēki. Kopumā vēstulēs ir uzsvērts plašs programmas īpašību klāsts: saturā klātesošā kritiskā nostāja, kultūrpolitikas norišu izpratnes veicināšana, projektu vadības un zinātniskās pētniecības prasmju un starptautisko sadarbības tīklu attīstīšana u.c.

Raksturojuma 62. lpp. pausta vēlme turpmāk sadarboties ar darba devējiem, rakstot, ka viņi “varētu būt vērtīgs partneris studiju programmas satura pilnveidē, pielāgojot un aktualizējot kursus atbilstoši nozares aktualitātēm. Šāda veida sadarbība var rezultēties nozīmīgā gadījumu izpētē, aktuālām nozares praksēm un iemaņām, kompetencēm, kas vairo studējošo nodarbinātības iespējas.” Plānots ir arī aicināt nozares pārstāvjus vadīt vieslekcijas, seminārus un radošās darbnīcas. Vizītes tikšanās laikā eksperti pārliecinājās, ka darba devēji būtu gatavi šāda veida sadarbībai nākotnē.

Nākotnē, kad programma tiks īstenota, notiks arī darbs ar studējošo un absolventu aptauju rezultātu analīzi (SPR, 63. lpp.).

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Kopumā programmas saturs ir atbilstošs normatīvajām prasībām, taču nepieciešami arī būtiski uzlabojumi – kopumā studiju satura pārskatīšana, kursa aprakstu un nosaukumu uzlabošana u.c. Eksperti ir pārliecinājušies, ka studiju īstenošanas mehānisms ir lielākoties atbilstošs un studiju programma tiks īstenota pēc studentcentrētiem principiem, kā arī par to, ka LU ir izveidota funkcionējoša kvalitātes nodrošināšanas sistēma. Pastāv risks, ka studiju slodze atsevišķos studijuursos ir pārāk augsta. Programmas izstrādē iesaistīti studējošie un daļēji, taču ne formalizēti, arī darba devēji.

Stiprās puses:

1. studiju programmas saturs ir aktuāls un laikmetīgs, atbilst mūsdienu mākslas un kultūras nozares tendencēm;
2. studiju programma piedāvā oriģinālu, daudzveidīgu studiju kursu klāstu, kas atspoguļo akadēmisko disciplīnu mijiedarbību;
3. studiju saturs ir vērsts uz to, lai attīstītu studējošo pētnieciskās, radošās un līderības iemaņas, sekmētu daudzpusīgu mākslas un kultūras procesu radīšanas, īstenošanas un kritiskas analīzes prasmju stiprināšanu;
4. studiju programmas studiju kursi ir sabalansēti, nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu, kas ir atbilstoši LKI/EKI 7. līmeņa un normatīvo aktu prasībām;
5. maģistra darba struktūra, kas ietver pētniecības un dizaina komponenti, sekmē teorijas un prakses integrāciju;
6. iecerēta aktīva sadarbība ar nozari un partnerību veidošana ar ārvalstu augstskolām, lai studiju laikā veicinātu studentu pieredzes paplašināšanu;
7. LU kvalitātes nodrošināšanas sistēma balstās uz starptautiski atzītiem standartiem un nodrošina strukturētu un pārliecinošu kvalitātes saglabāšanas mehānismu;
8. ir apzinātas sadarbības iespējas ar nozares institūcijām un ir plānots tās īstenot līdz ar studiju programmas uzsākšanu.

Vājās puses:

1. studiju kursu nosaukumi kopumā nesniedz nepārprotamu un skaidru priekšstatu par studiju programmas saturu, daži studiju kursu nosaukumi ir pārāk plaši, sarežģīti vai neveikli formulēti;
2. vairākosursos norādīti novecojuši vai nepietiekami informācijas avoti, dažos studijuursos plašām tēmām paredzēts ļoti ierobežots stundu skaits, kas apdraud to padziļinātu apguvi;
3. nozares vajadzību kontekstā trūkst studiju kursi par uzņēmējdarbību, mārketingu, zīmolvedību un auditorijas piesaisti;
4. lielākā daļa kursu izstrādāti un tiek īstenoti viena mācībspēka vadībā, kas rada ilgtspējas riskus un liecina par nepietiekamu komandas iesaisti;
5. daļā studiju kursu aprakstu trūkst skaidras informācijas par atbildīgo mācībspēku, ir norādīts tikai kursa autors;
6. nav skaidrs obligāto un ierobežotās izvēles studiju kursu dalījuma princips;
7. pastāv risks, ka studiju slodze atsevišķos studijuursos ir nesamērīgi augsta, radot riskus kvalitātei un studentu pārslodzei;

8. saikne starp programmas saturu un piešķiramo grādu radošajās industrijās nav pietiekami skaidra;
9. vizītes laikā netika sniegta skaidra informācija par lekciju grafiku, procesa plānošanu un metodisko atbalstu maģistra darba izstrādei.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.	X			
4.		X		

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	X			Studiju saturs kopumā ir aktuāls, nozares vajadzībām atbilstošs. Skaidra un pārlicinoša kvalitātes nodrošināšanas sistēma. Lai arī nav notikusi formāla darba devēju iesaiste, darba devēji ir arī programmas mācībspēki un tādējādi ir bijuši iesaistīti.

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Analīze

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Kā norādīts raksturojumā (SPR, 63.–64. lpp.) studiju programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki ir ar augstu akadēmiskās ekspertīzes līmeni un praktisku pieredzi gan mākslas un kultūras jomā, gan pedagogijā, un to līdzšinējais dzīves ceļa gājums atklāj spēju pielāgoties starpdisciplināras mācību programmas metodoloģiskajiem izaicinājumiem, tostarp spēju integrēt inovatīvas un eksperimentālas metodes mācību procesā. MKPD programmas raksturojumā norādīts, ka īstenošanā iesaistāmo mācībspēku atlase tiek veikta atbilstoši akadēmiskas programmas kritērijiem: (1) pēc zinātniskās kvalifikācijas, jo sevišķi pievēršot uzmanību starptautiski citētām un indeksētām publikācijām, zinātnisku projektu vadīšanai, promocijas darbu recenzēšanai, iegūtam LZP eksperta statusam; (2) pēc pedagogiskās kvalifikācijas, jo sevišķi pievēršot uzmanību promocijas un maģistra darbu vadīšanas pieredzei, nodarbību vadīšanas pieredzei maģistrantūras un doktorantūras līmenī, kā arī pedagogiskās pilnveides pieredzei; (3) organizatoriskajai kompetencei, jo sevišķi

pievērsot uzmanību starptautisku zinātnisku konferenču organizēšanas pieredzei, dalībai starptautiskās organizācijās un festivālu, konkursu vai tamlīdzīgu pasākumu organizēšanas pieredzei (SPR, 64. lpp). Tāpat raksturojumā norādīts (SPR, 64. lpp.), ka studiju programmas un studiju kursu specifika pieprasa to, lai mācībspēku līdzšinējā iegūtā izglītība, zinātniski pētnieciskais darbs un intereses, kā arī organizatoriskais darbs atbilstu programmas saturam, t.i., humanitāro un sociālo zinātņu blokam, ar padziļinātu uzsvāru uz mākslu, kultūru, sabiedrību, kā arī radošajām industrijām.

Programmu paredzēts īstenot gan latviešu, gan angļu valodā – mācībspēku angļu valodas prasmes C2–B2 līmenī ir apliecinātas (virziena vadītājas apliecinājums (pielikums “30.09.2024 -21-83_4 – Apliecinājums - Angļu val. B2 - Māksla”).

Kaut arī raksturojumā (SPR, 65. lpp.) norādīts, ka absolūtais vairums mācībspēku ir akadēmiskajos amatos vēlēti, kas nozīmē to ciešu un ilgtspējīgu iesaisti akadēmiskajā procesā, prognozējamu, mērķtiecīgu profesionālo pilnveidi, patlaban kā daudzu studiju kursu autore un docētāja norādīta programmas direktore, kas rada neskaidru priekšstatu par pilno docētāju sastāvu un tā atbilstību, jo vizītes laikā tika norādīts, ka daļu no šiem kursiem pārņems vieslektori, kuru atbilstību dotajā brīdī nav iespējams novērtēt. Viena docētāja klātbūtnes lielais īpatsvars, rada bažas par programmas ilgtspējas un kvalitātes riskiem.

LU akadēmiskā personāla kvalifikācijas prasības un uzdevumi iekļauti Nolikumā par akadēmiskajiem un administratīvajiem amatiem Latvijas Universitātē, savukārt LU akadēmiskā personāla darba kvalitāte un sniegums tiek vērtēti sasaistē ar Latvijas Universitātes akadēmiskā darba samaksas nolikumu un LU zinātniskā personāla atalgojuma noteikšanas nolikumu (SPR, 65. lpp.).

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītā mācībspēku sarakstā (SPR 8. pielikums) no norādītajiem 14 docētājiem 9 ir doktora grāds, 1 ir doktora grāda kandidāts un 4 ir maģistra grāds. No minētajiem 14 docētājiem 9 ir ievēlēti augstskolā, no tiem 3 profesora, 2 asociētā profesora, 3 docenta un 1 lektora amatā, pārējie ir viesdocētāji.

Gandrīz visiem programmā iesaistītajiem mācībspēkiem ir publikācijas pēdējos sešos gados, daļai arī mākslinieciskās jaunrades darbi – izstādes, grāmatu izdošana, kuratoriāli projekti. Viesdocētājai, kas pasniegs studiju kursu “Estētiskais kā filozofiska problēma” publikāciju saraksta noformējums ir nepilnīgs, nav iekļauta informācija par publikāciju pieejamību tiešsaistē, kas apgrūtina to atrašanu.

Lektoram, kurš pasniegs studiju kursu “ Informācijas vizualizācija un infografika” ir tikai viena publikācija, bet ir plašs radošo darbu saraksts. Vieslektorei, kas pasniegs B daļas studiju kursu “Mākslā balstīta pētniecība kā procesu dizains: teorijas, prakses un modeļi”, kā arī būs viena no studiju kursa “Vizuālās mākslas un somatikas performatīvie aspekti” mācībspēkiem publikāciju nav, ir plašs radošās darbības projektu saraksts. Tāda pati situācija ir ar otru viespasniedzēju šajā studiju kursā. Docenta p.i. izpildītājam, kurš pasniegs B daļas studiju kursu “Miksētās realitātes studijas” arī nav publikāciju, bet ir radošās darbības saraksts.

Studiju programmas mācībspēku sastāvu varētu daudzveidot un stiprināt, izmantojot LU plašos mācībspēku resursus. Raksturojumā norādīts arī, ka programmu īstenojot, tiks aicināti vieslektori no ārvalstīm, piemēram, Kopenhāgenas Universitātes (Dānija), Helsinku Universitātes (Somija), Roskildes Universitātes (Dānija), *Queen Mary London University* (Lielbritānija) u.c. (SPR, 57. lpp.), bet nav norādīti ne konkrēti vieslektoru vārdi, ne studiju kursi, kuros vieslektori piedalīsies.

Programmas realizācijā šobrīd iesaistītais mācībspēku sastāvs nodrošinās iespēju sasniegt studiju programmas rezultātus, nodrošinās kvalitatīvu teorētisko zināšanu, profesionālo un

pētniecības prasmju apguvi mākslas un kultūras procesu dizainā. Tomēr, kā tika secināts novērtēšanas vizītes laikā sarunā ar programmas direktori un vadības pārstāvjiem, vēl nav norādīti visi plānotie vieslektori programmā, kas nerada pilnu priekšstatu par kopējo mācībspēku sastāvu. Kā jau minēts iepriekš, ir izteikts viena docētāja īpatsvars programmā.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Saskaņā ar raksturojumu, LU akadēmiskā personāla profesionālā pilnveide LU tiek organizēta saskaņā ar Ministru kabineta 11.09.2018. noteikumiem Nr. 569 "Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību", kuros 16. punktā noteikts: „Augstskolu un koledžu pedagogiem līdz ievēlēšanas termiņa beigām akadēmiskajā amatā jāapgūst profesionālās pilnveides programmas par inovācijām augstākās izglītības sistēmā, augstskolu didaktikā vai izglītības darba vadībā 160 akadēmisko stundu apjomā (tai skaitā vismaz 60 kontaktstundas)”. LU akadēmiskā personāla kvalifikācijas prasības un uzdevumi iekļauti Nolikumā par akadēmiskajiem un administratīvajiem amatiem Latvijas Universitātē, savukārt LU akadēmiskā personāla darba kvalitāte un sniegums tiek vērtēti sasaistē ar Latvijas Universitātes akadēmiskā darba samaksas nolikumu un LU zinātniskā personāla atalgojuma noteikšanas nolikumu (SPR, 65. lpp.).

Raksturojumā minēts, ka LU Studiju departaments un LU Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultātes Pieaugušo pedagoģiskās izglītības centrs ikdienā nodrošina informatīvo, konsultatīvo un metodisko atbalstu LU docētājiem augstskolas didaktikas jomā. Akadēmiskajam personālam tiek piedāvāts apgūt profesionālās pilnveides programmu „Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, kā arī tālākizglītības programmas „Studiju programmu attīstības pedagoģiskie aspekti augstākajā izglītībā”, „Studentu kuratora kompetences profesionālā pilnveide”, „Studiju rezultātu formulēšanas un novērtēšanas metodika”, jaunie docētājiem tiek piedāvāts apgūt kursu „Ievads docētāja darbā”, LU nodrošina iespējas pilnveidot angļu valodas prasmes (SPR, 65. lpp.). Norādīts, ka studiju programmas īstenošanā iesaistītais mācībspēks apgūs gan profesionālās pilnveides, gan tālākizglītības programmas (SPR, 65. lpp.).

Norādīts, ka veikta LU akadēmiskā personāla elektroniska aptauja, kuras rezultātā iegūta informācija par visu fakultāšu docētāju aktuālajām profesionālās pilnveides vajadzībām (65.lpp.), minēts arī tas, ka studiju programmas MKPD realizēšanā iesaistītais mācībspēks regulāri apmeklē profesionālās pilnveides kursus (SPR, 65. lpp.).

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [4]

Studiju programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki ir kompetenti un atbilstoši, taču novērojams viena docētāja klātbūtnes liels īpatsvars, kas rada bažas par programmas ilgtspēju un kvalitāti, kā arī šobrīd nav līdz galam skaidrs priekšstats par pilno docētāju sastāvu, un izrietoši nav iespējams veikt pilnvērtīgus secinājumus par mācībspēku atbilstību programmas mērķiem. LU mācībspēkiem nodrošina dažādas iespējas kā paaugstināt savu kvalifikāciju.

Stiprās puses:

1. mācībspēku atlase tiek veikta atbilstoši stingriem akadēmiskiem kritērijiem - zinātniskā kvalifikācija (citētas publikācijas, projektu vadība u.c.), pedagoģiskā

- pieredze (darbs ar maģistra/promocijas darbiem), organizatoriskā kompetence (konferenču un pasākumu rīkošana, dalība organizācijās);
2. mācībspēkiem kopumā ir augsts akadēmiskās ekspertīzes līmenis, vairums ar doktora grādu un ilgu pieredzi augstskolas pedagoģijā vai nozares profesionāļi ar plašu mākslinieciskās jaunrades darbības pieredzi;
 3. izvēlēto mācībspēku pieredze nodrošinās spēju pielāgoties starpdisciplināras studiju programmu metodoloģiskiem izaicinājumiem, iekļaujot inovatīvas un eksperimentālas metodes mācību procesā un pētniecībā;
 4. mācībspēkiem ir apliecinātas angļu valodas zināšanas (B2–C2 līmenī), kas nodrošina programmas īstenošanas iespējamību arī angļu valodā;
 5. lielākā daļa norādīto mācībspēku ir vēlēti akadēmiskajos amatos, kas garantē ilgtspējīgu iesaisti, stabilitāti un mērķtiecīgu profesionālo attīstību;
 6. LU nodrošina akadēmiskā personāla kvalitātes izvērtēšanu, balstoties uz noteiktiem iekšējiem nolikumiem un kritērijiem, kā arī daudzveidīgas profesionālās pilnveides iespējas.

Vājās puses:

1. trūkst informācijas par visiem studiju programmā plānotajiem mācībspēkiem, kas rada neskaidrību par kopējo mācībspēku sastāvu un tā kvalifikācijas atbilstību;
2. studiju programmā izteikti dominē viens mācībspēks - gan kā studiju kursu izstrādātājs, gan atbildīgais mācībspēks, kas norāda uz viena mācībspēka redzējuma dominanci studiju programmas saturā un raisa bažas par studiju programmas ilgtspēju un kvalitāti.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	x			
2.			x	
3.	x			

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pietrūkst pilnvērtīgs pārskats par plānotajiem vieslektoriem un to atbilstību, pārāk liels viena mācībspēka īpatsvars, kas lielā mērā nosaka gan programmas saturu, gan ir risks programmas ilgtspējai.
		x		

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma/ apakšprogrammas (ja piemērojams) atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Tabulā norādīt, vai sniegtie apgalvojumi atbilst, neatbilst vai daļēji atbilst studiju programmai, un sniegt pamatojumu, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo ekspertu atzinuma daļu vai augstskolas/ koledžas sniegto informāciju, kurā iekļautā informācija liecina par norādīto atbilstību, neatbilstību vai daļējo atbilstību.

Ja piemērojams, tabulu var papildināt ar citām Augstskolu likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kas attiecas uz licencējamo studiju programmu.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Svītrots atbilstoši grozījumiem ¹ Augstskolu likumā				
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	x			Pielikums ar nosaukumu "Vienosanas abpuse jais_parejai_MKPD_2024" uzrāda vienošanos starp LU un LKA (Latvijas Kultūras akadēmiju) par iespēju studentiem turpināt studijas LKA studiju virziena "Mākslas" akadēmiskajā maģistra studiju programmā "Kultūras un mākslas pārvaldība" (kods: 45217).
3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai	x			Pielikums "30.09.2024 – 71-61_13 - Rektora apliecinājums par kompensāciju SP un" apliecina, ka LU studējošajiem

¹ Likums "Grozījumi Augstskolu likumā" pieņemts 14.07.2022., stājas spēkā 11.08.2022. Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 144, 28.07.2022.

	bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek pieņemts lēmums par studiju programmas licencēšanas atcelšanu un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā				garantē zaudējumu kompensāciju minēto iemeslu gadījumā.
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā.	x			Virziena vadītājas apliecinājums (pielikums “IZPF_30.09.2024_Apliecinājums – AL55 - Māksla”) apstiprina, ka mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos. Obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās divas asociētās profesores un trīs profesores. (SPR, 65. lpp.)
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu	x			Lielākajai daļai mācībspēku ir pēdējo sešu gadu laikā bijušas publikācijas, savukārt tiem kuriem to nav – ir mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (pielikums “MAKLIC_10_pielikums_Publikācijas”).
6.	Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju	x			Mācībspēku angļu valodas zināšanas ir

	<p>programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi normatīvajos aktos² noteiktajā līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā</p>				<p>pietiekamas, uz ko norāda virziena vadītājas apliecinājums (pielikums “30.09.2024 - 21-83_4 - Apliecinājums - Angļu val. B2 - Māksla”). Arī mācībspēku latviešu valodas zināšanas ir atbilstošas normatīvajos aktos noteiktajām prasībām (“30.09.2024 - 21-83_5 - Apliecinājums - Valsts valoda - Māksla”).</p>
7.	<p>Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam. Studiju programma/ apakšprogramma (ja piemērojams) atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām.</p>		x		<p>Studiju saturā ir iekļauti civilās un vides aizsardzības kursi, kas tiek Realizēti studējošajiem, kas iepriekš nav tos apguvuši. (pielikums “MAKLIC_5_pielikums_Kursu_apraksti_LV”). Studiju programma lielākoties atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam, taču nepieciešams veikt skaidrāku A un B daļas kursu dalījumu atbilstoši III nodaļas 1. punkta ieteikumiem, kā arī jāvērtē iespēja mainīt grāda nosaukumu vai jāpielāgo studiju</p>

² Ministru kabineta 2022. gada 8. marta noteikumi Nr. 157 “Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi”

					programmas saturs plānotajam grādam.
8.	Studiju programma/ apakšprogrammas (ja piemērojams) atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām, ja pēc studiju programmas. apakšprogrammas (ja piemērojams) apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija				Nav attiecināms.
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56.¹ panta otrajā daļā un 56.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām		x		Kursu apraksti sagatavoti gan latviešu, gan angļu valodā, un tie lielākoties atbilst Augstskolu likuma 56.1 panta otrajā daļā noteiktajām prasībām. Vairāku kursu nosaukumi nesniedz pietiekami skaidru priekšstatu par studiju kursa saturu, kas izvērstāk analizēts III nodaļas 1. punktā. “Kritiskā diskursa studijas” kursa aprakstā latviski iztrūkst obligātās literatūras sadaļas, savukārt “Sistēmu teorijas un pieejas procesu dizainā” nav norādīta papildus informācijas avotu sadaļa (abu valodu kursu aprakstos). Kursiem “Inovācijas mākslā 20. gadsimtā” un “Inovācijas mākslā 21. gadsimtā” nav definēts kursa mērķis.

					(“MAKLIC_5_pielikums_Kursu_apraksti_LV”; “MAKLIC_5_pielikums_Kursu_apraksti_ENG”)
9.1.	Studiju programma, kuru paredzēts īstenot svešvalodā atbilst Augstskolu likuma 56.panta ceturtais vai piektais daļas prasībām	x			Studiju programmu plānots īstenot angļu valodā, kas atbilst Augstskolu likuma 56.panta ceturtais daļas 4. punkta prasībām, jo attiecīgā studiju programma vienlaikus tiks īstenota arī valsts valodā.
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem (tajā skaitā doktorantu studijām par valsts budžeta līdzekļiem, ja piemērojams)	x			Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem. (pielikumi “Bak_Mag_studiju_ligumi_LV_pilsoniem_un_nepilsoniem”, “Bak_Mag_studiju_ligumi_arvalstniekiem_kuri_nav_ES_pilsoni”, “Bak_Mag_studiju_ligumi_arvalstniekiem_kuri_ir_ES_pilsoni”)
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus	x			Diploma paraugs, latviešu valodā, kā arī tā tulkojums angļu valodā atbilst Ministru kabineta noteikumiem Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus" (pielikumi “11-1-DIPLOMS_2024_M

					AGISTRS”, “11-3-Diploma_pielikums_latv_val”, “11-2-MSP_ENG_2024_Diploma_1lpp” un “11-4-Diploma_pielikums_anglu_val”).
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	x			LU ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai (11. pielikums “Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām”).
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	x			Izglītības kvalitātes valsts dienesta sagatavotais 12.03.2025. ziņojums Nr.4ud-04e/309 apliecina, ka normatīvo aktu pārkāpumi nav konstatēti. (pielikums “UD_e-vest_12032025_4ud-04e_parLU”)
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	x			Vizītes laikā netika konstatēta faktisko apstākļu neatbilstība.

VI. Novērtējums

Studiju programma atbilst LU attīstības stratēģijai, studiju virzienam “Mākslas”, ir būtiska IZPF fakultātes attīstībai, jo ir fakultātes vienīgā maģistra studiju programma studiju virzienā “Mākslas”, tādējādi nodrošinot izglītības pēctecību fakultātes bakalaura studiju programmai virzienā “Mākslas” un piedāvājot STEM ievirzītajā Latvijas augstākās izglītības telpā spēcīgu humanitāru studiju programmu, kas atbilst nozares tendencēm, sabiedrības

vajadzībām un nepieciešamībai pēc daudzpusīgi sagatavotiem, humanitārajā jomā spēcīgiem līderiem.

Studiju programmas mērķis un uzdevumi ir atbilstoši definēti, rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji salāgoti, atbilstoši LKI/EKI 7. līmenim – programma paredz atbilstošu pētniecisko un profesionālās jomas kompetenču apguvi, kritisku un analītisku analīzes spēju attīstību, uzsvērta ētiskās atbildības nozīme. Ir skaidri aprakstītas studiju programmas attīstības perspektīvas un kvalitātes nodrošināšanas sistēma.

Studiju programmu plānots īstenot latviešu un angļu valodā, docētāju valodas zināšanas tam ir atbilstošas. Raksturojumā noteikts, ka minimālais studējošo skaits programmas īstenošanai ir 15 studenti latviešu valodas plūsmā, bet vēlamais – 30 līdz 32.

Studiju saturs ir mūsdienīgs, starpdisciplinārs, kopumā nozarei atbilstošs, lielāku uzsvāru liekot uz humanitāro bāzes priekšmetu un tēmu apguvi. Lai varētu vērtēt studiju saturu kā pilnībā nozarei atbilstošu, programmā būtu stiprināma komunikācijas, vadības un līderības komponente. Savukārt, lai programma atbilstu piešķiramajam grādam radošajās industrijās – uzņēmējprātības un mārketinga, zīmolveidības komponente.

Sniegta nepilnīga informācija par programmas viesdocētājiem, kā 9 studiju kursu docētājs un 14 studiju kursu autors no 23 studiju kursiem ir norādīts viens mācībspēks.

Kopumā materiāltehniskā un informatīvā, un metodiskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, kā arī finansiālā bāze ir apzināta.

Studiju programma lielākoties atbilst arī normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, vienīgi kursa aprakstus nepieciešams papildināt un veikt precizējumus.

VII. Rekomendācijas

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Īstermiņa rekomendācijas:

1. līdz Studiju kvalitātes komisijas (turpmāk SKK) sēdei izlemt vai nu pielāgot studiju programmas mērķi, uzdevumus un sasniedzamos rezultātus, lai tie atbilst maģistra grādam radošajās industrijās, vai lemt par grāda maiņu (piemēram, maģistra grāds kultūras un mākslas procesu dizainā);
2. ja tiek lemts par grāda (maģistra grāds radošajās industrijās) saglabāšanu - līdz SKK sēdei sagatavot skaidrojumu, kā studiju programmā tiks stiprinātas līderības un vadības, komunikācijas, uzņēmējprātības un mārketinga komponentes, kas ir būtiski, ja tiek piešķirts maģistra grāds radošajās industrijās un līdz studiju programmas uzsākšanai sagatavot atbilstošus studiju kursu aprakstus;
3. līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai papildināt mācībspēku sastāvu, izvēloties atbilstoši kvalificētus mācībspēkus un mazinot viena mācībspēka īpatsvaru programmā;
4. līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai pārskatīt un precizēt studiju kursu aprakstus, vērtējot, vai to nosaukums sniedz pietiekami skaidru priekšstatu par studiju kursa saturu, norādot arī atbildīgo mācībspēku, ne tikai kursa autoru, papildinot literatūras sarakstus, kā arī veicot labojumus atbilstoši V. nodaļas 9. punktā norādītajam;
5. līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai precizēt studiju plānu saskaņā ar “Noteikumi par akadēmiskās izglītības standartu”, veidojot skaidri pamatotu un saprotamu nošķirumu starp A un B daļām.

Ilgtermiņa rekomendācijas:

1. pirmā studiju gada laikā izstrādāt metodiskos norādījumus maģistra darba izstrādei, ņemot vērā, ka tam plānotas divas daļas – teorētiskā un praktiskā.

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X		
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	X		
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām		X	
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām		X	
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		